

*Hij moet
avond aan
avond bezig
zijn geweest*

Getalenteerde kunstenaar beschilderde eigen woning en winkel

DECORATIESCHILDERINGEN VAN TOP TOT TEEN

EIND 2013 WORDEN TWEE MONUMENTALE PANDEN AAN DE MARKT IN AXEL HET STREEKMUSEUM VAN DEZE PLAATS. TIJDENS DE BOUWKUNDIGE RESTAURATIE VOND RESTAURATIEAANNEMER LEENHOUTS OP TALLOZE PLEKKEN BIJZONDERE DECORATIESCHILDERINGEN, GEMAAKT DOOR DE EIGENAAR VAN HET EERSTE UUR: CLEMENT BENEDICTUS ANTHEUNIS.

Tekst | Agnes van Alphen Fotografie | Wilfried Stofferis

Het echtpaar Antheunis startte begin twintigste eeuw een winkel in schildersbenodigdheden en decoratieschilderwerk in Axel, Zeeuws-Vlaanderen. Clement hield zich bezig met het decoratiewerk en zijn vrouw runde de winkel. De zaken liepen goed en al na enkele jaren besloten ze een huis te laten bouwen op de Markt, waar ze met de kinderen wat ruimer konden wonen en werken. Ook hier werden weer goede zaken gedaan. In de werkplaats naast het huis beschilderde Clement de rijtuigen van boeren, burgers en buitenlui. Het assortiment in de winkel breidde zich geleidelijk uit naar interieurdecoratie en stoffering.

Getalenteerd kunstenaar

In de avonduren kwam Clements passie voor decoreren pas goed tot leven. Bij het licht van een olielamp beschilderde hij zijn huis van top tot teen met afbeeldingen van engelen, bloemen, landschappen en nog veel meer. Geen plekje bleef onbenut. Wanden, plafonds, balustrades, kozijnen, vloeren, zelfs de badkamer was niet veilig voor zijn decoratiedrang. Hij moet avond aan avond, jarenlang, bezig zijn geweest.

Was Clement een getalenteerd kunstenaar, zijn vrouw was een goed ondernemer. Binnen tien jaar na de bouw van hun woonwinkelpand besloot de familie een warenhuis te beginnen. Een noviteit in die tijd. Naast hun woning verrees in 1920 een groot pand. Een blikvanger met Jugendstiluitstraling en een fraaie kleurstelling van het geveltimmerwerk. En ook dit pand voorzag Clement weer van prachtige interieurschilderingen.

Monumentenstatus

In de loop der jaren namen de tweede en derde generatie Antheunis de zaak over. De panden ondergingen allerlei kleine verbouwingen. Halverwege de jaren negentig kwam de monumentenstatus ter sprake en werden de panden verkocht aan de gemeente Terneuzen. Die schakelde vervolgens restauratieaannemer Leenhouts uit Sluis in om de herbestemming te realiseren; beide panden gaan onderdeel uitmaken van het nieuwe streekmuseum Axel. De restauratie en nieuwbouw zijn momenteel volop gaande. Stijn Guilliet, directeur van Leenhouts, en Marcel van Rooijen, de uitvoerder,

*Bij het licht
van een olielamp
beschilderde hij zijn
huis van top tot teen*

Stijlkenmerken

Het woonhuis en de verfinkel van het echtpaar C.B. Antheunis aan de Markt 2A in Axel stamt uit 1909. Aanvankelijk was in dit pand ook de winkel gevestigd, rechtsvoor in de gevel is de grote winkelruit nog te herkennen. Het huis is door een plaatselijke aannemer gebouwd, met een symmetrische gevelopbouw. De topgevel, glas-in-loodbovenramen en de toepassing van ornamenten geven het pand een sympathieke uitstraling. Links van het woonhuis, een kwartslag gedraaid, staat het in 1920 gebouwde warenhuis. Dit grote statige gebouw is beeldbepalend door de opvallende architectuur van vooral de voorgevel en het dak. In het ontwerp zijn veel Jugendstilinvloeden te herkennen: de gevelversieringen, de bijzondere vlakverdeling, het stijlvolle kleurgebruik en de diverse ornamenten in deuren en ramen. In de Tweede Wereldoorlog raakte het dak zwaar beschadigd. Bij het herstel werden de leien vervangen door rode dakpannen. Voor meer informatie zie: www.cultureelerfgoed.nl/www.landvanaxel.eu

Waarborg voor kwaliteit

De Vakgroep Restauratie is de landelijke branchevereniging van erkende restauratiebouwbedrijven. De zesendertig leden nemen samen tweederde van de restauratiebouwproductie in ons land voor hun rekening, variërend van klassieke restauraties aan woonhuizen en kastelen tot herbestemming van fabriekscomplexen en kerken. De Vakgroep zet zich al meer dan dertig jaar in voor het waarborgen van kwaliteit, innovatie, het behoud van ambachtelijk restauratievakmanschap en treedt op als belangenbehartiger en gesprekspartner binnen de restauratie- en monumentenwereld. De leden van de Vakgroep Restauratie voldoen aan strenge kwaliteitsnormen, zie ook www.vakgroeprestauratie.nl.

**Vakgroep
Restauratie**

verbazen zich iedere dag opnieuw over de schilderijen die hen omringen. 'Een hele hardwerkende en creatieve man moet het zijn geweest. We vinden werkelijk overal werk van zijn hand. Laatst nog werd er een tapijt verwijderd en jawel hoor, ook op de vloerdelen was weer van alles te zien.'

Restauratie

'De restauratie is vooral bedoeld om de panden te consolideren en geschikt te maken als museum. Onze prioriteit ligt bij een bouwkundige restauratie waarbij de nadruk ligt op de kappen, de houten vloeren en de terrazzovloeren. Verder wordt in het grote pand het warenhuis gereconstrueerd. Je kunt zien dat de nog bestaande schappen, trappen en balustrades gemaakt zijn door goede timmerlieden. Dit prachtige vakwerk wordt zoveel mogelijk gerestaureerd, de ontbrekende delen brengen we terug', aldus Van Rooijen. 'Om onderdeel te kunnen worden van het streekmuseum, is het vooral zaak om zeer behoedzaam te werk te gaan. De panden hebben een tijd leeg gestaan en dat heeft voor veel zwam en houtrot gezorgd. Ook mogen de reeds zichtbare en nog onzichtbare schilderijen niet beschadigd worden.' De schilderijen van Clement Benedictus Antheunis worden namelijk geconserveerd en pas in een later stadium vrijgelegd en gerestaureerd. Bezoekers kunnen deze vanaf december 2013 uitgebreid komen bekijken. Het is een bezoek aan Zeeuws-Vlaanderen zeker waard! ■